

Tanyada

13
febrer
2015

Seguim obrint camí: desobeïm

Malgrat que els fruits que se'n puguin recollir a curt termini puguin ser escassos, mai no es valorarà prou, o potser caldrà la perspectiva històrica adequada per fer-ho, tot allò que els darrers vuit anys han significat per al desenvolupament de la consciència política de les classes populars.

El somni de l'"encaix" a Espanya s'ha esvaït. Al Principat això s'ha manifestat d'una manera molt explícita que no cal detallar. A la resta dels Països Catalans sota ocupació espanyola s'ha fet evident que si no ataquem nosaltres, ataquen ells, i que de res no serveix fer-se el mort davant l'espanyolisme recentralitzador.

Però aquest no és l'únic somni que s'ha esvaït. Aquells que creien, i eren majoria, que la història s'havia acabat i que el futur del capitalisme anava de la mà d'un benestar i d'una democràcia creixents o han canviat d'opinió o han hagut d'adoptar narratives menys amables.

Diu la rondalla lerrouxista que al Principat tot anava molt bé, que el poble s'havia alçat decididament contra l'opressor fins que els «nacionalistes» van estendre una cortina de fum (el procés sobiranista) i van desviar l'atenció. La realitat és tota una altra: les mobilitzacions contra la crisi i les receptes neoliberals (causa i conseqüència alhora de l'esmentada crisi) van prendre, després d'un breu període d'estupor, una embranzida important arreu del país. Però aquest episodi ens ha deixat una lliçó que caldrà no oblidar en el futur: no és pot sostenir molt de temps un pols d'aquest tipus si no hi ha un programa revolucionari i una voluntat de confrontació que vagi més enllà de la simple protesta. I el procés sobiranista va venir, ni que sigui com a farsa, a omplir aquest buit al Principat i a obrir la porta a una ruptura política real amb el règim del 78, si més no, en la imaginació de la gent.

El fet que tant al País Valencià com a les Illes les coses no hagin anat diferent malgrat que ningú hi hagi estés cap cortina de fum vol dir moltes coses. I que part d'aquestes energies es canalitzin cap al regeneracionisme de Podemos o Compromís reforça encara més la idea que les mobilitzacions del 2008-2011 no van morir per inhalació de fum sinó per la manca d'un programa i d'un pla d'acció.

No només el procés sobiranista ha omplert aquest buit. Ni tampoc Podemos és un fet aïllat. Els sectors més moderats de l'esquerra anticapitalista i, amb aquests, una part gens menyspreable de l'Esquerra Independentista participen en aquests moments d'una mena de «miratge boliviari». Aquest miratge consisteix a la creença que el camí de l'alliberament passa per l'acció institucional (Compromís, Podemos, Guanyem, CUP) i per canvis en el marc legal (procés constituent). Ningú no reconeixrà explícitament que el camí passa només per aquí, però no hi ha més cera que la que crema i, amb l'honrosa excepció de la CUP, aquest és l'únic contingut d'aquests projectes.

Hi ha sectors que han menyspreat olímpicament

la perspectiva marxista durant tots aquests anys, de vegades en nom d'un esquerranisme pseudo-libertari, de vegades des d'un revisionisme postmodern. Que aquests hagin arribat a aquest punt és el preu normal que han de pagar per la manca de referents teòrics dignes d'aquest nom. Que d'altres que publiquen manuals sobre marxisme s'hi afegeixin denota o bé un fariseisme sense límits o bé unes capacitats teòriques molt reduïdes.

La més elemental comprensió de la teoria marxista de l'Estat ens ha de recordar que l'estat capitalista és l'instrument mitjançant el qual la burgesia exerceix la seva dictadura i no un camp neutral on uns idealistes més o menys ben intencionats poden realitzar els seus somnis de redempció jugant a fer el polític. Com en el règim del 39, en el sistema politicoinstitucional espanyol només hi ha lloc per a les diverses fraccions de la classe dominant, tant al govern com a la judicatura, l'exèrcit, la policia, etc. La «democràcia» consisteix a permetre a la resta (és a dir, a nosaltres) fer una mica de soroll al Parlament (i encara això els és molt desagradable) i fora del Parlament (drets d'associació, d'expressió, etc.) sempre que mantenim les nostres grapes lluny del poder real.

Però aquestes derives no s'expliquen només per les debilitats ideològiques o el liquidacionisme descarat d'alguns. No s'hi poden menysprear els components psicològics: la urgència d'obtenir resultats, l'afany de notorietat, el cansament, l'ànsia de convertir la pròpia militància en una sortida professional, la petulància envida de determinada «esquerra acadèmica», els dubtes sobre la conveniència de seguir donant-se cops de cap contra la mateixa paret, etc. Tot això explica, però no justifica.

Des de la segona meitat dels 90 tant el moviment anticapitalista en conjunt com l'Esquerra Independentista en concret hem viscut un procés lent però segur d'acumulació de forces que ens ha permès socialitzar l'alternativa, enfortir el teixit organitzatiu, unificar i créixer, crear mitjans de comunicació lliures, normalitzar idees que eren marginals, superar l'estigma juvenil del moviment i unir generacions en la lluita. I això s'ha fet mantenint un cordó sanitari estricte envers l'esquerra institucional i totes les formes de reformisme polític i sindical; construint poder popular i contraposant-lo, com a arma i com a alternativa, al sistema institucional; i, finalment, prenent com a ensenya el rebuig dels pactes de la Transició.

Ara que es reparteixen poltrones a l'esquerra del sistema i assistim a una mena de segona Transició, podem aprendre'n moltíssimes coses de la primera. Són aspectes que líders de la «nova esquerra», d'àmplia formació acadèmica, no poden ignorar en absolut:

- La falsedat de la idea que hi ha parts de l'Antic Règim amb qui es pot comptar.
- El preu de compartir victòries amb l'enemic.
- La impossibilitat de la transformació socialista des de les institucions burgeses.
- La impossibilitat de compartir un projecte d'alli-

berament o, com a mínim, de construcció nacional amb la burgesia.

La característica més cridanera d'aquest nou subjecte és el fetitxisme jurídic. La incapacitat d'imaginar tan sols la possibilitat d'obtenir transformacions profundes mitjançant la lluita de masses, la lluita obrera, la lluita feminista, l'autonomia de classe i la impugnació del monopoli estatal de la violència. La incapacitat d'imaginar, en definitiva, la construcció del contrapoder.

No en va aquestes incapacitats i aquestes creences continuen sent majoritàries en la societat. I com que tenen pressa per guanyar, si la muntanya no va a Mahoma, Mahoma anirà a la muntanya: en lloc de construir l'hegemonia ideològica i cultural que faci majoritari, o com a mínim viable, el projecte revolucionari, s'opta per submergir-se en els consensos socials que aspiren encara a una sortida reformista del fangar.

El que tot això té de greu és que disgrega, debilita i desorienta el subjecte rupturista que el moviment anticapitalista i l'Esquerra Independentista mateix hem construït durant els últims vint anys. I qüestiona principis fonamentals com la no-col·laboració amb l'enemic, el caràcter instrumental de l'acció institucional, la indistriabilitat de la lluita nacional i la lluita social o la integritat territorial de la nació: principis que havien anat conformant amb èxit el nostre programa i la nostra pràctica.

En un context així s'imposa establir línies clares de demarcació. Per una banda, cal demostrar que el projecte de l'Esquerra Independentista enfonsa les seves arrels en la classe treballadora i no en les institucions burgeses, que no atribuïm cap legitimitat ni a la Constitució, ni als estatuts d'autonomia, ni als parlaments autonòmics. Per l'altra banda, la demostració que el quid de la qüestió està en franquejar o no el Rubicon de la desobediència i de la confrontació.

La qüestió de la desobediència no és més que una variació sobre el dilema entre la reforma i la ruptura. Creiem que el Parlament de Catalunya pot ser un instrument d'autodeterminació o més bé l'autodeterminació passa per impugnar la legitimitat del Parlament? Creiem que un procés constituent favorable a les classes populars és possible mentre la judicatura, l'exèrcit, la policia i la burocràcia de l'Estat estan en mans de la burgesia? La resposta a aquestes preguntes estableix una línia de demarcació clara entre els i les revolucionàries d'una banda, i els profetes de la reforma impossible de l'altra.

Cal apostar per la desobediència com a concepte i com a praxi, no només per impugnar la legitimitat dels estats sinó també per desterrar l'ambigüitat del nostre discurs i de la nostra pràctica. El creixement previsible de la il·lusió institucionalista durant un determinat període no ha d'intimidat ningú, perquè d'on no hi ha, no en raja.

sumari

4. El municipalisme popular en l'escenari 2016

Reflexions al voltant de l'emergència de noves forces polítiques i socials

9. La construcció nacional dels Països Catalans, la clau de la transformació

15. Reptes del feminisme de classe

21. La lluita sociolaboral: de la resistència al contrapoder, per la construcció del socialisme feminista als Països Catalans

Tanyada

Coberta: **Graciela Sacco**

Muntatge de la sèrie **Cos a cos (1996)**

Edita: **Endavant (OSAN)**

Consell editor, comissió de comunicació

Barcelona, La Barraqueta

c. Tordera 30, baixos, 08012 Barcelona.

València, Nou Racó de la Corbella

c. Maldonado 46, baixos, 46001, València

www.endavant.org

Llicència Creative Commons

Reconeixement compartir amb la mateixa

llicència (by-sa) 3.0

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament

l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement: heu de reconèixer-ne l'autoria

- Si transformeu o modifiqueu aquesta obra per generar-ne una obra derivada, només podreu distribuir l'obra resultant amb la mateixa llicència, una de similar o una de compatible.

El municipalisme popular en l'escenari 2016

Reflexions al voltant de l'emergència de noves forces polítiques i socials

La seva concepció del canvi sembla consolidar una idea segons la qual el procés de "reapropiació" de les institucions sigui l'element fonamental que determina el canvi, enfront la idea defensada per l'Esquerra Independentista i també per l'autonomia social, segons la qual és la creació, l'articulació i l'ampliació d'un poder popular autònom de les institucions de l'estat i del capital l'element fonamental per construir una alternativa al capitalisme i a la resta de sistemes de dominació, i que és en aquest esquema estratègic on la participació a les institucions ha d'encaixar.

La reflexió al voltant del municipalisme com a eina i com a espai de generació d'alternatives està ocupant una certa centralitat. Podrien explicar aquest fet factors com la crisi econòmica, social i institucional, i lligat a aquestes crisis, un cicle de lluites que ha vist créixer velles i noves resistències i l'aparició de nous actors polítics i socials. I potser també, molt especialment, el pòsit de descrèdit del sistema de representació vigent.

Des de les candidatures alternatives arreu del país, l'impuls renovat per les CUP com a aposta de l'Esquerra Independentista el 2002 i l'actual aparició de candidatures vinculades a Podem i Guanyem, les properes eleccions municipals del maig del 2015 sembla que esdevenen un escenari d'excepció. D'una banda, pel context polític i socioeconòmic existent, de l'altra, pel bagatge acumulat per les candidatures de l'Esquerra Independentista, i també i en darrer lloc, per l'expectativa que han generat les candidatures de Podem i Guanyem, sobretot a les ciutats més importants dels Països Catalans.

La més que satisfactòria constatació que centenars de persones es

disposen a organitzar-se per tal de donar resposta col·lectiva a la situació generada, més enllà de les diferències, reforça aquella idea segons la qual tota política que no sigui feta per nosaltres pot ser feta contra nosaltres i permet constatar que ha anat molt més enllà dels nuclis militants i organitzats de les darreres dècades. A banda, les estructures existents, tant pel que fa a les organitzacions polítiques com dels moviments populars probablement també, han tingut dificultats per acollir un espectre social prou ampli, fent que hagin estat necessàries noves plataformes d'intervenció per a interpellar determinats sectors com a agents actius que fins ara no se n'havien sentit.

A banda, però, aquestes noves formacions, sorgeixen, justament, perquè les existents no els són útils, no s'adeqüen als objectius que es plantegen o no es basen en una mateixa lectura de la realitat. Tot alhora però en diferents dosis, segurament, és el que explica quines són les discrepàncies polítiques existents. Més enllà del debat que s'ha pretès tenir per les xarxes socials, i més enllà també de confrontacions allunyades del que hauria de ser propi d'una nova cul-

tura política o del que podria semblar una comparativa d'encerts i greuges, mirarem de situar els tres grans eixos que diferencien l'aposta de les opcions electorals nascudes de Podem o Guanyem i les de les CUP i el municipalisme popular.

Els Països Catalans com a problema

En relació a la qüestió dels Països Catalans el debat sembla girar al voltant de dos projectes que, en certa manera, es retroalimenten i que són hegemònics encara avui entre els projectes que es pretenen alternatius al règim vigent: l'esquerra regeneracionista d'arrel estatal i el nacionalisme gradualista català. Aquests dos projectes es debaten avui entre la necessitat de buscar una nova articulació de l'Estat que tingui en compte els drets de les diferents nacionalitats, i la de fundar un estat per a Catalunya, que podria articular-se federalment amb la resta de l'Estat espanyol.

Constatem, doncs, que malgrat que l'articulació de múltiples lluites populars reforcen la virtualitat present i de futur del projecte dels Països Catalans, i en reforcen i hi subratllen el contingut rupturista, les propostes constituents alternatives a l'actual marc institucional i polític continuen sense contemplar l'articulació d'aquest subjecte nacional o, en molts casos, malden directament per combatre'l.

Podemos, per exemple, no planteja avui la ruptura amb l'arquitectura institucional

forjada a la Constitució. És més, aposta per centralitzar el motor del canvi i situar el procés constituent a les corts espanyoles com a pas previ per a l'obertura d'altres processos constituents a la resta de pobles. El programa polític de la formació Podemos a les eleccions europees contenia, en el seu punt 2.2 "ampliació i extensió de la figura del referèndum vinculant, també per a totes les decisions sobre la forma d'Estat i les relacions a mantenir entre els diferents pobles si sol·licitessin el dret d'autodeterminació". També, en el punt 5.7 "Reconeixement del dret a decidir", s'apunta: "Reconeixement del dret dels diferents pobles d'Europa a constituir-se com a tals i decidir democràticament el seu futur". ¹

Cal acabar de veure com es resitua Podemos en el marc del debat sobre el dret a l'autodeterminació al conjunt dels Països Catalans. De moment, s'organitzarà d'acord amb el marc autonòmic dissenyat per la Constitució de 1978, i està per veure si reconeixerà d'alguna manera la realitat nacional dels Països Catalans. També caldrà veure en els propers temps com evoluciona el seu discurs i la seva pràctica en relació al dret a l'autodeterminació. Una idea que han defensat i que és coincident amb la idea i la pràctica de l'Esquerra Independentista es basa en la idea que el dret a decidir no es pot circumscriure a la qüestió de la independència, perquè sobirania significa dret a decidir sobre tots els afers polítics i socials que afecten un país; l'altra idea que Podemos ha

Malgrat que l'articulació de múltiples lluites populars reforcen la virtualitat present i de futur del projecte dels Països Catalans, i en reforcen i hi subratllen el contingut rupturista, aquestes propostes constituents alternatives a l'actual marc institucional i polític continuen sense contemplar l'articulació d'aquest subjecte nacional o, en molts casos, malden directament per combatre'l.

defensat, i que en certa manera és contradictòria amb aquesta primera, és que el debat sobre l'autodeterminació, o com també s'hi han referit, "el debat nacionalista, el debat identitari" és un debat secundari respecte les qüestions socials, que són la seva prioritat.

Guanyem Barcelona, com a primera marca Guanyem que es presentà en públic, sí que es va posicionar favorable a la participació al procés del 9N, però en canvi, no planteja, en cap dels seus documents o plantejaments el subjecte polític dels Països Catalans ni fa cap posicionament favorable a la independència. A banda, utilitza el bilingüisme amb certa assiduïtat en les seves comunicacions públiques tro-

1. Programa polític de Podemos a les eleccions europees del maig de 2014. Consultable a <http://podemos.info/programa>

bant la justificació en el fet que s'adrecen a majories de població i no tan sols a sectors militants.

Pel municipalisme de l'Esquerra Independentista, en canvi, l'esgotament a diversos nivells del mapa autonòmic forjat durant la Transició amb la guerra bruta estatal –i la connivència policial i de l'extrema dreta, encara ara– remet a la necessitat d'articular un projecte per al conjunt dels Països Catalans com a alternativa als marcs institucionals estatal i autonòmic, funcionals als interessos tant de les classes dominants espanyoles, com de les diferents classes dominants a escala regional.

Aquest és doncs un dels reptes i oportunitats que un municipalisme de ruptura pot assumir i ha d'assumir, i no tan sols des de la perspectiva de l'articulació institucional, sinó, sobretot, des de la perspectiva de la construcció nacional i social.

La reapropiació de les institucions com a resposta a l'emergència social

Les transformacions econòmiques impulsades des d'organismes internacionals opacs i antidemocràtics com la Unió Europea –ja abans de la crisi, però també amb les polítiques d'austeritat que utilitzen aquesta crisi com a coartada–, ens recorden que el capitalisme és crisi, i que és necessari un programa de transformació econòmica i social d'arrel que substitueixi un sistema basat en la mercantilització de tota forma de relació social amb el benefici com a únic horitzó, per un altre sistema de relacions socials i econòmiques que posi la satisfacció de les necessitats humanes com a motor principal de la vida.

Fins el moment, i sobretot en clau de municipalisme popular, les candidatures locals, però sobretot els moviments populars, sabien que difícilment podrien assentar bases sòlides de

canvi només canviant la correlació de forces en les institucions. I al mateix temps, i malgrat que, fins i tot en els moments de bonança econòmica, el sistema capitalista manté percentatges alarmants de pobresa estructural, espais d'explotació i de precarietat laboral així com elevadíssimes dosis de consumisme i individualisme, existeix el convenciment que no hi ha encara les condicions subjectives, o per dir-ho més clarament, que la majoria social no està disposada a fer allò que requeriria un canvi de sistema i a la transició vers el socialisme.

Per les candidatures de municipalisme popular, doncs, l'objectiu final és el de desmuntar el discurs hegemònic traient gent al carrer i posant en marxa estructures de lluita i estructures de vincle social que permetin que la força popular generi canvis en l'estructura social i econòmica. I cap d'aquestes dues coses, en les darreres dècades, s'ha pogut fer de forma revolucionària ni ha trobat acollida en la majoria de la població.

Darrerament, en canvi, la lectura que es fa de la situació actual, en clau d'emergència social, apunta a la necessitat de "reapropiar-se les institucions per tal de posar-les al servei de les majories i del benestar comú". **2**

A la pràctica, existeix una coincidència entre els discursos de Podemos i els de Guanyem en tant que consideren que hi ha les condicions polítiques i socials per guanyar unes eleccions que permetin iniciar un canvi polític i social

important. Aquestes condicions responen a una situació d'emergència social que seria qualitativament diferent respecte a anys anteriors i que fan que el 2015 hagi de ser "l'any del canvi", un canvi que no està programàticament definit, però que sí que ha posat molt d'èmfasi en els seus aspectes ètics o formals.

Aquesta concepció del canvi sembla consolidar una idea segons la qual el procés de "reapropiació" de les institucions sigui l'element fonamental que determina el canvi, enfront la idea defensada per l'Esquerra Independentista i també per l'autonomia social, segons la qual és la creació, l'articulació i l'ampliació d'un poder popular autònom de les institucions de l'estat i del capital l'element fonamental per construir una alternativa al capitalisme i a la resta de sistemes de dominació, i que és en aquest esquema estratègic on la participació a les institucions – àdhuc en el seu govern – ha d'encaixar.

La nova política, els de baix contra la casta

La crisi democràtica ha posat sobre la taula que els principis de la democràcia formal queden sense materialitat i que la construcció d'una societat realment democràtica passa per l'articulació des de baix d'una estructura de presa de decisions basada en l'autogestió popular, la responsabilitat i la democràcia directa. El municipalisme popular, sempre ha entès que no només no podia

restar al marge d'una alternativa sistèmica que es basa, entre d'altres, en aquesta tríada, sinó que en podia ser un instrument fonamental. És per això que, al mateix temps que defensava que es podien forjar candidatures als ajuntaments, sobretot es treballava en experiències al voltant de l'economia social, la cultura i la defensa dels drets socials més bàsics i fonamentals.

Darrerament, mobilitzacions ciutadanes com les que va comportar el 15M, el darrer cicle de vagues generals o els continuats casos de corrupció als principals partits de govern i institucions del país, han generat una situació que inicialment s'identificava com a desafecció però que actualment és considerada com a crisi de sistema. L'altre element que va posar sobre la taula el 15M i que el municipalisme alternatiu feia anys que defensava, era el progressiu allunyament dels centres de decisió respecte de la

gent, i la denúncia, constataada per amplis sectors de la població en els primers moments de la crisi amb el rescat milionari a la banca, que la classe política feia més de representant dels grans poders financers i empresarials, que no de la població a qui suposadament representava.

Aquesta crisi democràtica sembla haver trobat resposta en les formacions ja citades, especialment Podemos, que es postula com a força guanyadora a les properes eleccions estatals espanyoles. Sembla que la desafecció de la població, la manca de confiança en els representants i les crítiques envers un sistema que ha beneficiat determinades oligarquies i cúpules de partits i sindicats, es converteix en poc temps en l'aposta per una formació política que presenta un programa que es basa, sobretot, en la crítica a la casta i en la identificació de la formació amb el contrari a això: la nova

política que fan els de baix contra els de dalt, defugint la vella dicotomia "esquerres" versus "dretes" i substituint-la per aquesta.

Els discursos del municipalisme alternatiu i popular al voltant d'aquesta qüestió, en principi coincidents amb els de les noves formacions emergents, han estat molt clars, i han anat acompanyats d'una pràctica que ja ha generat una certa cultura política al nostre país abans de l'arribada de Podemos. Una cultura política que entén la política no com una professió orientada a la gestió, sinó com una pràctica popular orientada a la transformació de la societat; una cultura que es basa en l'assemblea com l'espai de debat i de decisió col·lectiva, i que, per tant, entén els càrrecs de representació com una funció que cal limitar temporalment, i que en el cas que hagi de ser retribuïda, ho sigui d'acord amb uns límits; una cultura política que entén els lideratges com a necessaris, però que els entén des de la lògica col·lectiva i no necessàriament lligats a la representació dins les institucions.

Una gestió socialdemòcrata de les institucions?

No són pocs els economistes que afirmen que en el desenvolupament actual del capitalisme, o en la seva nova adaptació després de la crisi, és impossible la reedició del projecte socialdemòcrata tal i com es va conèixer en alguns països europeus. Les normatives supranacionals dictades per la UE, les directrius del BCE i FMI, l'ingent endeutament dels governs, i la retirada de les administracions públiques

de la prestació de molts serveis públics fan que qualsevol mesura que es pugui preveure per recuperar els serveis públics únics i sota gestió i propietat privada o bé per resituar el paper de l'estat com a planificador de l'economia, siguin mesures que contravinguin la llei (pagament del deute, compliment dels topalls de dèficit, liberalització dels serveis marcada per la UE, etc.) i/o suposin un cost econòmic inabastable per als governs de torn.

En el cas de Podemos, el programa sobre el qual estan treballant ha passat de parlar obertament del no-pagament d'una part del deute a "negociar amb els mercats pagaments flexibles del deute", cosa que en la pràctica suposa una reestructuració. També ha passat de preveure la nacionalització dels sectors estratègics (telecomunicacions, energia, transport, sanitat, farmacèutiques i educació) a través d'una adquisició pública que pugui garantir la participació majoritària en aquestes empreses, a eliminar sobrecàrregues "procedents del monopoli en sectors com l'electricitat, energia, telecomunicacions, financer i altres serveis bàsics". En el seu programa actual no es preveuria una renda bàsica sinó mínima, i es retornaria al sistema de pensions que preveu la jubilació als 65 anys.

En el cas de Guanyem, com que presenta un programa municipal, certs aspectes que no són competència municipals no s'hi tracten. Els que s'hi inclouen, com els serveis públics, es tracten en genèric on es parla obertament d'eliminar les privatitzacions dels

serveis públics. En l'apartat sanitari, però, no es contempla acabar amb la cohabitació pública i privada, que no seria vist com una privatització de la sanitat per Guanyem. En el cas de l'ensenyament, igual que en la sanitat, es parla de disminuir els concerts però no d'eliminar la concertació de manera definitiva. També es parla de les externalitzacions com part del problema que ha generat precarietat laboral però no es contempla, almenys explícitament, com a externalització l'operació continuada de l'Ajuntament de Barcelona dels 30 últims anys de crear "ens instrumentals" (empreses, consorcis o agències) allunyats del control administratiu públic i que gestionen serveis públics com és el cas de TMB, o altres casos de serveis de gestió com Parcs i Jardins, Funeràries, etc. Sobre la gestió de l'aigua no hem sabut trobar l'aposta de Guanyem més enllà d'un article publicat a un diari d'un dels seus membres, que no deixa clar si s'aposta per la municipalització del servei o no.

En definitiva, la ubicació de les dues formacions en la "nova política que fan els de baix", que supera els eixos clàssics esquerra/dreta, impregna la part tangible dels programes de les formacions per ara, programes que s'aniran desenvolupant i que caldrà seguir analitzant a fons. Sense renunciar a la dicotomia "nosaltres/ells", "la gent de baix/la de dalt", el municipalisme popular i alternatiu es segueix reivindicant nítidament d'esquerres, i prefereix introduir com a eix vertebrador dels seus programes transformadors la necessitat de superar el capitalisme.

La construcció nacional dels Països Catalans.

la clau de la transformació

...el cas dels Països Catalans, una cartografia contra-hegemònica, alternativa i revolucionària, confrontada als mapes dels estats ocupants, als de l'autonomisme i als dels sobiranismes que assumeixen les cartografies dels ocupants, dels regeneracionistes i de les oligarquies i elits autonòmiques

Ningú ha dit que fer una revolució sigui tasca fàcil, de poca volada. I fer-ho en ple món occidental al segle XXI, tampoc. Amb tot, un procés d'alliberament és l'única opció plausible per albirar algun tipus de futur per al conjunt de qualsevol societat d'aquest entorn geogràfic, polític, cultural, econòmic...

I quan parlem d'alliberament no podem reduir-ho exclusivament a la construcció d'un estat, a la independència formal, aquell estadi que, fa encara no 40 anys, esdevenia garantia de transformació perquè les elits no estaven per modificar res: el negoci funcionava.

Avui, les coses han canviat. La vella Europa, descentrada i amb poca projecció en el conjunt globalitzat, i molt fràgil davant la pressió que exerceixen ingents masses humanes provinents de l'exterior de la imaginada inexpugnable fortalesa de la UE, busca fórmules per garantir un paper més actiu en la nova reordenació del capital. Avui, un

estat de grans dimensions i feixucs moviments, no és útil per a les accions immediates a les quals cal recórrer per aconseguir bons preus i millors guanys en el mercat, tant el més alambinat tecnològicament, com el més precari i a peu de carrer.

Els estats protectors, tan útils en temps d'industrialització i de combat a peu de fàbrica, avui han desmuntat els serveis i la memòria de la força col·lectiva, i els seus organitzadors es dediquen a vendre drets a través de la mal anomenada externalització. Avui, el capital demana eficàcia i despotisme a sacs plens, tot parlant de democràcia com a sinònim de seguretat per a unes classes mitjanes cada cop més pobres, espantades i convertides en simple excusa del que podria haver estat i ara ja no és.

La vella Europa fa anys que utilitza les seves regions per anar guanyant terreny a la llibertat, a la justícia, a la solidaritat, a la revolució cultural... al desig d'un futur col·lectiu per a ser viscut i gaudit.

La Polònia de Solidarność, les repúbliques bàltiques, el desmantellament de l'URSS o de la gran Sèrbia..., juntament amb els informes de la Fundació Carnegie sobre la importància del reconeixement de les realitats dels pobles d'Europa si aquests seguien les pautes del capitalisme, ens marquen les pautes a seguir.

Fa ben poc, una de les garanties que tenia qualsevol plantejament a Europa era el marc democràtic imperant que impedia determinades aventures militars i violentes. Bòsnia i Ucraïna ha estat les mostres que el plantejament democràtic no té res a veure amb tot això, i que l'únic que val és l'interès de la dreta per garantir el control dels recursos i del moviment del diner.

D'altra banda, l'Europa de la llibertat i la democràcia ha servit d'empara per al manteniment del feixisme on ha convingut —a casa nostra, al País Valencià—, com a altra eina d'organització de la imposició, el control i la planificació del poder.

El nostre cas, a l'Estat espanyol

Per situar-nos en el moment actual, cal que fem una breu repassada als antecedents més propers i que han condicionat els darrers quaranta anys de

l'anomenada etapa democràtica —o millor, tardofranquista.

Precisament, el pacte de la transició espanyola del franquisme té dos elements centrals: la garantia de l'assumpció "democràtica" del capitalisme i el manteniment de la unitat d'Espanya. Ambdues coses queden ben explicitades en la vigent Constitució espanyola i per fer-les possibles es van fer un seguit de gestos que van permetre l'aval a la proposta des del PCE fins a CDC-PNV. I és en el terreny nacional on la maquinària ve fer un esforç especial i ben clar per intentar evitar que el "problema" basc i català enviés en orris el traspàs de la clau de la caixa de les mans dels franquistes genuïns a l'aliança postfranquista liberal i socialdemòcrata. D'una banda, canviar regions per nacionalitats i regions i passar-les a la categoria de comunitats autònomes. D'altra, oferir privilegis als interlocutors de CDC-PNV via política econòmica exterior i règim foral, respectivament. En el cantó del garrot, articles constitucionals restrictius, amenaçadors i impositius, i accions d'estat com la Batalla de València o la repressió damunt dels moviments socials i l'esquerra independentista o la prohibició de qualsevol referència a l'autodeterminació.

El pas del temps ha posat en evidència que aquesta pràctica fragmentadora de la realitat nacional dels Països Catalans no era fruit de la casualitat sinó que es tractava d'un línia de treball que, precisament, volia evitar que els drets nacionals esdevinguessin un element de trencament de l'Estat i, per a això, calia l'aquiescència de CDC i PNV. Amb tot, la lluita d'alliberament nacional a Euskal Herria i la resistència nacional i popular arreu dels Països Catalans han mostrat amb tota cruïda que el factor nacional no només no s'eliminava sinó que podia tenir un altre interès per als mateixos sectors que ja van pactar amb l'Estat amb la mort del dictador Franco. Ara calen nous reptes per al poder i Europa demana noves funcions als estats i als seus actors.

Conseqüents amb el pacte de la transició, els sectors més decidits i agressius de les elits catalunyeses reclamen un paper que la casposa jerarquia espanyola no té en compte. I davant d'això es posa en marxa una gran aposta per estar ben situats en el debat que inevitablement es prepara per als propers temps. El terreny de joc està marcat i no és altre que el que s'estableix en el pacte de la Transició: les comunitats autònomes. El combat serà dur, els interessos són de molt volum.

NOM I COGNOMS:

DIRECCIÓ:

POBLACIÓ:

TELÉFON:

CODI POSTAL:

COMARCA:

CORREU ELECTRÒNIC:

SUBSCRIPCIÓ 10€

COL·LABORACIÓ 20€

NÚMERO DE COMPTÉ:

BANC O CAIXA: - - - -

OFICINA: - - - -

NUM CONTROL: - -

COMPTÉ: - - - - -

AURTORITZO QUE CARREGUEU AL CC O LLIBRETA INDICADA ELS REBUTS QUE SE US PRESENTARAN EN CONCEPTE DE SUBSCRIPCIÓ A LA REVISTA TANYADA.

SIGNAT:

Curiosament, el nou escenari ens planteja uns decorats fa ben poc temps inimaginables, encara que potser no hauria estat difícil de considerar-los. D'una banda, una Esquerra Independentista molt combativa i amb una trajectòria llarga —i també amb moltes ferides— que no ha establert cap precís full de ruta per a la construcció nacional dels Països Catalans, més enllà de consignes i una inacabable cronologia de lluita. D'altra, els responsables de la pau "nacional" en el pacte amb el franquisme, ara esdevenen inspiradors i promotors d'un full de ruta "regional" que parla d'independència, i prenen de forma contundent el protagonisme en aquest discurs a la pròpia Esquerra Independentista.

La cruïlla

No hi ha dubte que l'actual procés que es viu a Catalunya planteja un seguit de facilitats discursives front als plantejaments de l'Esquerra Independentista:

-Un marc "nacional" que no trenca res amb l'estat/estats atès que s'adiu a una comunitat autònoma espanyola.

-Un marc "nacional" que confirma, amb diferents excuses i retòriques, que no s'aposta per la nació, els Països Catalans

-Una dinàmica sobiranista/independentista que es planteja i es desenvolupa per damunt de qualsevol ideologia

-Un discurs que no considera la diversitat del territori nacional i entronitza un model agitativu essencialista molt lligat als sentiments.

-Un enemic extern, Madrid —més

que l'Estat espanyol—, responsable de tots els mals i que permet amagar les males intencions de les elits catalunyeses.

En resum, un escenari adequat per a plantejar una dinàmica d'ambientació independentista sense cap projecte de construcció nacional que interessi la majoria de la població en la mesura que pugui representar una proposta de canvi social més enllà de les estructures d'estat.

Així doncs, l'Esquerra Independentista es troba en una cruïlla realment important que es podria resumir en dues opcions: continuar fent seguidisme d'un procés que no garanteix l'alliberament nacional i social o plantejar una proposta de construcció nacional adreçada a la majoria i en benefici d'aquesta.

La construcció nacional dels Països Catalans. Un procés popular

Des de l'Esquerra Independentista hem defensat sempre que l'alliberament nacional i social són indestriables i que no estan sotmesos, en l'elaboració d'un full de ruta, a conjuntures alie-

nes als objectius plantejats. Avui, veiem com aquests objectius no han estat assumits pel procés catalunyès, i el tacticisme de certs sectors fa que s'hagin quedat ubicats en un terreny teòric i de desitjos, impropis de qualsevol proposta política transformadora, obrint una esclatxa social que dóna ales a sectors oportunistes o espanyolistes, o simplement conjunturalistes, sobretot a les Illes i al País Valencià, i allunyen la majoria dels objectius d'alliberament nacional per als Països Catalans.

Cal partir del fet, en si mateix positiu, que els Països Catalans ni són ni han estat un país homogeni, uniforme —de fet com la immensa majoria de països del món!—, per la qual cosa no es poden fer plantejaments en aquest sentit, sinó, ben al contrari, cal partir de la riquesa i varietat de realitats territorials, socials, econòmiques, polítiques que conviuen al si de la nació. Diversitats lligades a la pròpia història però també d'altres fruit de la voluntat dels estats dominants d'impedir la cohesió nacional. No podem oblidar que el nostre país està dividit entre tres estats, que alhora s'organitzen en estructures regionals que subdivideixen el territori en

diverses comunitats autònomes i departaments, i encara aquestes estructures es tornen a dividir en províncies...

A banda, la diversitat territorial i de realitats urbanes, rurals, industrials i agràries, de zones altament poblades mentre altres tenen una mínima densitat de població, configuren una realitat tan diversa que demana un plantejament nacional deslliurat de les pressions i les lògiques dels estats, per la qual cosa cal que definim les nostres necessitats en un relat de país que trenqui amb les dinàmiques imposades pels estats ocupants. L'única visió i opció que pot permetre construir unes tàctiques i estratègies adreçades a la construcció nacional i a l'alliberament, precisament perquè el seu centre de gravetat no gira a l'entorn de les lògiques alienes a les classes populars del país.

I parlar de diversitat i pluralitat al si dels Països Catalans no ha de ser excusa per justificar la fragmentació del país, sinó, ben al contrari, per dibuixar i desenvolupar un projecte nacional a favor de la majoria, ric i acollidor.

Com dèiem abans, al segle XXI, un procés d'alliberament només té sentit des de la perspectiva de les majories socials, per la qual cosa cal fer evident que les necessitats socials avançaran en la mesura que avanci un procés de trencament amb els interessos dels grups dominants, siguin estatals o regionals, i això passa per atacar on els fa més mal.

En aquest sentit, cal ser profundament crítics amb el procés que es desenvolupa a Catalunya, basat en una idea uniforme del país —pròpiament, la comunitat autònoma

de Catalunya—, que reclama uns drets "nacionals" sense qüestionar el paper dirigent en el mateix procés dels responsables de les polítiques antisocials, i que situa la població com a subsidiària de les directrius i interessos de les institucions i les direccions polítiques.

Igualment, cal desemmascarar els sectors que volen ubicar el discurs social, en la conjuntura actual, com una concessió a l'espanyolisme. Precisament, l'única manera d'evitar el creixement de propostes que frenin l'alliberament nacional dels Països Catalans és desenvolupant un procés popular —d'unitat popular i no de frontpatriotisme— que estableixi les bases de la nova societat que ha de néixer a redós de la lluita i el procés d'alliberament nacional.

Per això, és fonamental fer visible el país en el seu conjunt, de forma clara i sense concessions, alhora que obertament plural i divers front a plantejaments uniformistes i utilitaristes. La cartografia, en aquest sentit, juga un paper fonamental, i ha de deixar de ser una anècdota lligada al temps que fa o farà. En les lluites d'alliberament nacional i de descolonització la lluita per la cartografia, pels mapes, ha estat sempre fonamental. D'Amèrica a l'Àfrica, del Vietnam al Kurdistan, passant per Palestina, i també a Europa, on, per exemple, el cas d'Irlanda en demostra la transcendència. Lluitar contra els mapes i cartografies imposades ha estat sempre una tasca revolucionària i alliberadora,

així com imposar i mantenir mapes ha estat i és també una tasca continuada per part d'estats i poders colonials i ocupants. Els mapes tenen un gran pes evident a nivell polític, legal i administratiu, econòmic, cultural, i, molt important, mental i emocional.

Un primer pas, per tant, és no donar mai per bo el mapa de l'adversari, confrontar les seves cartografies plenes de raons i referències pretesament històriques, jurídiques, identitàries i pragmàtiques. L'altre pas imprescindible és oposar-hi una cartografia alternativa, amb referències polítiques, culturals, socials i econòmiques contrahegemòniques, en què basar un projecte nacional alternatiu i revolucionari.

Aquest és també el cas dels Països Catalans, una cartografia contrahegemònica, alternativa i revolucionària, confrontada als mapes dels estats ocupants, als de l'autonomisme, i als dels sobiranismes que assumeixen les cartografies dels ocupants, dels regeneracionistes i de les oligarquies i elits autonòmiques.

Propostes

- Escampar i establir una xarxa de treball municipal al voltant de l'expansió de la CUP al conjunt dels Països Catalans. En aquest sentit, cal intensificar els contactes arreu del país per anar vinculant col·lectius diversos i animar la pròpia gent de l'Esquerra Independentista a crear nuclis municipalistes, independentment de si es presenten o no a les eleccions però amb clara voluntat d'intervenció política local, i fer efectiu, d'aquesta manera, el trencament

dels límits administratius i dels codis polítics imposats.

- Crear i desenvolupar l'Assemblea Municipalista dels Països Catalans com a eina de treball institucional en àmbits diversos com l'economia social, el turisme cultural, la potenciació i creació de serveis públics, l'estructuració de xarxes d'intercanvi territorial... Una institució nacional de construcció social, o sigui nacional, amb plantejaments indubtables per al conjunt del país, i obrint un nou front d'acció pràctica i efectiva arreu dels Països Catalans des de l'àmbit local.

- L'elaboració del currículum escolar dels Països Catalans. Una de les eines que ajuden de forma més efectiva a la consolidació de la referència nacional i a trencar les imposicions dels estats i les seves lògiques cal que comenci i es desenvolupi en l'àmbit escolar. Cal una feina planificada i concreta entre

tots els sectors organitzats vinculats al món educatiu —sindicats de mestres i estudiants, col·lectius de mestres, associacions de pares i mares, moviments socials...— per crear aquesta eina on haurà de reflectir-se el país, plural i divers, que tenim i que som.

- Definició i potenciació de referències identificadores i de lluita nacional: diada, himne, bandera, mapa... Arreu del món, la construcció nacional comença amb la voluntat de disposar d'uns referents nacionals clars i comuns. La realitat tan fragmentada que viuen els Països Catalans demana un esforç afegit a aquesta tasca i ubicar cada manifestació i espai de reivindicació nacional en el lloc adequat. Per això calen accions i iniciatives que permetin identificar quin és l'himne nacional dels Països Catalans, quin és el mapa nacional, quin és la bandera, el nom de la llengua i del país. Cal treballar en la proposta

i generar un ampli debat que acabi consolidant unes imatges que ajudin a configurar un univers com a país, ara tan impossible de trobar.

- Potenciar estructures com la Xarxa de Casals i Ateneus dels Països Catalans o Som Països Catalans. D'aquella vella consigna de "tot d'àmbit nacional", cal reprendre'n la dinàmica i potenciar aquelles estructures que en si mateixes ja ens ajuden a configurar una realitat quotidiana on el marc nacional i la pràctica en aquest terreny esdevinguin indistingibles i ben evidents. La xarxa de Casals i Ateneus és una eina bàsica, com a generadora de dinàmiques locals i nacionals i com a espai de trobada i d'organització d'importants sectors del país. Som Països Catalans és una altra eina fonamental per a aquesta tasca de posar el país damunt la taula.

- Consolidar una estructura sindical nacional. No se li escapa a ningú que la importància del treball sindical, adaptat als nous temps que ens toca viure, és fonamental. Per això, als Països Catalans ens cal consolidar eines i un espai sindical que treballi al servei de la construcció nacional posant les bases de com ha de ser la societat lliure que volem al servei de la majoria. La COS és avui la màxima expressió de tot això, i el creixent espai sindical alternatiu que augmenta arreu del país ha d'acabar de consolidar aquest àmbit.

- Utilitzar de forma prioritària espais com la presència al Parlament de Catalunya o altres per mostrar les lluites, les iniciatives o la repressió sobre el moviment popular arreu de la nació. Si actualment l'Esquerra

Independentista disposa d'un espai de privilegi informatiu com el Parlament de Catalunya, cal que aquest sigui altaveu de la realitat nacional, d'allò que passa al carrer arreu del país, lluny de les dinàmiques regionals i de les lògiques de les polítiques regionals. Caldrà treballar per aconseguir que els Països Catalans es facin visibles al "faristol" del Parlament regional de la CAC.

- Promoure la coordinació sectorial nacional reivindicativa: urbanisme, defensa del territori, cooperativisme, defensa de la llengua, polítiques de gènere, drets socials. Massa sovint, el realisme ens porta a defensar, sense parar-nos a pensar-hi massa, que les lògiques polítiques van lligades als marcs administratius dominants. A banda de ser un argument inconsistent, la immensa majoria de les iniciatives socials no tenen cap més marc de referència que els objectius de la seva lluita i aquests sempre van per davant i sobrepassen els marcs establerts, per la qual cosa, cal potenciar i evidenciar que les lluites socials poden tenir el marc nacional de la forma més fàcil possible.

- Estructurar la nació en base a municipis i comarques. Darreament, tant en l'àmbit estatal com en l'autonòmic, es parla de reformes legals, sempre amb l'excusa de la despesa pública, per reduir el nombre de municipis o altres estructures com les comarques. Cal que des de l'Esquerra Independentista fem una clara aposta pel manteniment de les estructures municipals i la potenciació de les comarques com a àmbits naturals d'organització territorial i institucional del país, i fem les apostes que calgui per la comarcalització i la seva ins-

titucionalització. D'aquesta manera, la lluita per l'organització territorial es traslladarà al nostre terreny, que és d'on el volen treure els defensors de les reduccions i de les estructures provincials —oficials o no—, autonòmiques i departamentals. Aquesta és una lluita estratègica que caldrà potenciar des de l'Assemblea Municipalista dels Països Catalans.

- Impulsar mitjans de comunicació generalistes nacionals i potenciar els existents. Un altre dels terrenys d'intervenció prioritària per configurar un univers nacional compartit i per fer créixer la consciència nacional són els mitjans de comunicació, en general, però els de caire generalista, especialment. Per aquest motiu, cal treballar per potenciar els mitjans nacionals, però sobretot per aconseguir disposar de mitjans que parlin amb naturalitat d'allò que s'esdevé a qualsevol lloc del país i que arribi al màxim de gent. Les apostes locals, comarcals, regionals... són importants i poden ser necessàries però en cap cas assoleixen l'objectiu d'informar del conjunt.

- Animar la coordinació de les diferents associacions, grups, penyes esportives... d'arreu dels Països Catalans. En la línia d'altres vies de treball, cal començar a consolidar estructures nacionals en qualsevol àmbit, com ara les colles de diables, les penyes esportives o les penyes de bous al carrer, per posar exemples ben diversos, i controvertits. L'estructuració autonòmica potser serveix per temes de caire administratiu, però en cap cas serveix per ampliar i millorar la perspectiva de les pròpies necessitats i interessos.

Reptes del feminisme de classe

O com avançar des del feminisme cap a la construcció d'un projecte socialista, independentista i feminista per canviar-ho tot

Cal superar la poca visibilitat del feminisme de classe i enfortir-lo davant del sistema dominant però també ha d'exercir de motor del feminisme en general.

La recuperació de la memòria històrica de les treballadores i el suport mutu a les lluites concretes de les dones treballadores és una eina per tal que això sigui així.

El patriarcat el podríem definir, de forma ràpida i esquemàtica, com el sistema de dominació social, polític, econòmic i simbòlic basat en la jerarquia entre els sexes de forma primordial (tot i que també hi ha altres jerarquies d'edat i origen que hi interactuen), en què l'home blanc, heterosexual i cap de família restaria en l'esglaió més alt. El patriarcat s'ha combinat històricament i geogràficament amb diferents sistemes econòmics, amb variacions en els seus mecanismes de dominació. En aquests moments d'implantació del mode de producció capitalista a escala global, el patriarcat per existir necessita de l'acumulació capitalista, i per tant, és indestriable del sistema d'explotació i les relacions de dominació capitalistes. El "progrés" de la humanitat ha beneficiat històricament, tant sols, la meitat masculina de la població. La pèrdua de filiació materna, és a dir, el procés d'implantació del patriarcat, va ser la gran derrota històrica del sexe femení que transformà aquest en un mer instrument de reproducció, com assenyala Friedrich Engels en la seua anàlisi de la família, l'Estat i la propietat privada.

Tant la divisió sexual i social del treball com la precarietat social i laboral són elements essencials per al desenvolupament capitalista. En aquest sentit, la lluita per un lloc de treball digne ens permet plantejar la qüestió de la reducció de la jornada laboral i la necessitat del temps per a l'alliberament personal i social, com ha remarcat Silvia Federici. "El sistema capitalista en crisi necessita formes noves d'acumulació de capital, basades en la baixada generalitzada dels salaris, l'empitjorament de les condicions laborals i en la desposseïció dels béns comuns i públics: sanitat, educació, serveis socials i comunitaris. Desposseïció que afecta més directament les dones ja que són les dones qui principalment s'ocupen de la cura dels altres. L'any 2011 el 93,8% dels permisos d'excedència per a la cura dels fills i filles varen ser atribuïts a dones, i són el 83% de les persones ocupades a temps parcial per cuidar altres persones dependents. L'ofensiva contra les dones i, sobretot, contra aquelles dones més combatives organitzades col·lectivament és un objectiu central pel manteniment del sistema patriarco-capitalista". Agafant

l'anàlisi de Cristina Carrasco i el canvi de paradigma que suposa l'economia feminista, que no tan sols té en compte la riquesa que es produeix en el sistema de mercat sinó també tota aquella riquesa difícilment quantificable que suposa el treball de cures, el treball que sustenta el treball productiu. Resulta clar que el model d'acumulació capitalista i patriarcal està significant una redistribució salvatge de la renda i la riquesa contra les classes treballadores que treballen al mercat laboral a canvi d'un salari. Aquest model depredador està afectant, encara més, la població migrada, les joves i les dones. En situacions de crisi capitalista induïda, com l'actual, el sistema provoca la reducció de la població productiva excedent. Per aconseguir-ho, el poder fa servir diverses estratègies, com son la precarització generalitzada mitjançant

polítiques antinatalistes directes i indirectes, al costat de l'aplicació de polítiques genocides com les retallades en salut i sanitat, l'incitament al mal ús dels aliments, alcohol, tabac, etc., amb una estratègia, prèviament definida, per controlar el conflicte social mitjançant el control ideològic, amb la seva màxima expressió en el consumisme compulsiu de la gent. No cal oblidar que les dones joves pateixen una precarietat laboral molt alta i que són elles les principals protagonistes de la simbiosi entre classisme, racisme i sexisme.

Al sistema patriarcal-capitalista li cal la creació de "còmplices necessaris" per a mantenir el sistema d'opressió i explotació. Aquests còmplices han estat al llarg de gairebé tot el segle XX la socialdemocràcia i els seus sindicats afins. Així, van signar els pressupostos de les guer-

res imperialistes amb les seves burgesies nacionals durant la primera guerra mundial en un contracte de divisió social i sexual del treball (els homes a la guerra i les dones a la fàbrica) que va significar la derrota de les diverses revolucions europees, especialment l'alemanya, l'ascens dels feixismes després de la Gran Depressió del 1929, el pacte social després de la II guerra mundial o l'abandonament dels partisans antifeixistes a Grècia. Com a torna de l'avortament dels processos revolucionaris, la socialdemocràcia, els partits comunistes d'obediència soviètica i els sindicats van certificar un pacte contra les dones que suposava el seu retorn a les tasques domèstiques a canvi d'un "estat del benestar" que invisibilitzava les feines domèstiques gratuïtes de les dones. No va ser fins els anys 70, amb la segona onada feminista, que les

dones van aconseguir el dret "formal" a la incorporació al mercat laboral i el dret a decidir sobre el seu cos (tot i que encara amb terminis i supòsits). Com ha remarcat Silvia Federici, la lluita feminista per la incorporació de les dones al mercat laboral va significar la conquesta de la independència econòmica, condició necessària, tot i que no l'única, per evitar la transacció de relacions sexuals per béns i serveis. Al mateix temps, va permetre abocar una gran part de la feina domèstica al mercat laboral i la creació de llocs de treball ocupats per dones, en aquest cas llocs de treball sovint dins l'economia submergida, que invisibilitzen i precaritzen per enèsima vegada el treball reproductiu. Perquè el que està devaluat en el sistema ideològic i simbòlic patriarcal són les dones, en conseqüència també el treball a elles assignat.

Malgrat la força del moviment feminista dels anys 70, la socialdemocràcia governant va aconseguir la institucionalització d'una part important dels col·lectius feministes, de tal manera que l'essència dialèctica basada en la confrontació del moviment amb el poder polític es va perdre mitjançant la cooptació de les "líders" feministes. L'aculturació ideològica del gènere femení, l'ocultació del feminisme de classe, la subordinació de les lluites de les dones de classe treballadora afavorida per un sindicalisme pactista amb el capital, es troben entre els principals elements que van afavorir la

domesticació del feminisme i la invisibilitat del feminisme de classe i revolucionari.

La necessitat d'una nova acumulació capitalista mitjançant baixades salarials massives, retallades en les condicions laborals i desposseïció dels serveis comuns i públics, ha provocat una commoció traumàtica. L'ofensiva capitalista està provocant l'expulsió de milers de dones del mercat laboral, la precarització de la feina, la migració massiva de joves, la implementació de la cultura de la por, la pèrdua de drets i llibertats individuals i col·lectives i, de manera especial, la repressió de les dissidències. Alhora, aquesta mena d'estat d'excepció permanent també genera respostes contra el sistema. En aquests moments, després de la relativa aturada de la dècada dels noranta i primers 2000, s'està produint un procés de

renovació generacional del feminisme que es vincula i fa seu el llegat del feminisme de classe i confrontació dels anys setanta i que ha d'assegurar la continuïtat de la lluita de les dones per la seva pròpia emancipació en contra del patriarcat i del capitalisme. Múltiples col·lectius de joves feministes (i no tan joves) arreu dels Països Catalans s'han anat creant al llarg dels últims anys (Cau de Lluçanoves, Gatamauja, la Ruda, Malapècora, Justa Revolta, Dones Llibertàries, Feministes Indignades, Grup de dones Feministes de Gràcia, Hora Bruixa etc.). El més rellevant és, sobretot, que aquesta renovació és clarament de caràcter antipatriarcal, anticapitalista i amb voluntat de confrontació. Aquesta és la principal força de la renovació del feminisme de classe als Països Catalans, i la seva pervivència i creixement s'ha de convertir en un dels nostres grans reptes.

Plantejar una «participació antagonista», participar en les institucions amb la finalitat que esta participació servisca per a modificar les relacions de força en favor de les classes populars, és a dir, transfigurar algunes porcions de l'Estat en instàncies antagòniques pel que fa a la lògica del capital.

Construir el feminisme de classe revolucionari i tres voltes rebel

Si partim del fet que el nostre feminisme revolucionari ha de ser tres voltes rebel, agafant la divisa de Maria Mercè Marçal, i que els nous col·lectius de dones s'estan definint com a "feministes i anticapitalistes, hereves del feminisme de classe", tal com ho fa el col·lectiu Malapècora de Girona i Salt, quines han de ser les nostres línies d'acció i reflexió per a consolidar i fer créixer el feminisme de classe als Països Catalans?

En primer lloc, la construcció de la memòria històrica de les lluites de les dones arreu dels Països Catalans i del món, i més concretament, de la memòria de les lluites de les dones de classes treballadores. Des de Louise Michel a Flora

Tristán, des de Teresa Claramunt a Emma Goldman, Alexandra Kollontai, Sylvia Pankhurst, Rosa Luxemburg fins a totes les lluites corals i col·lectives de les dones per l'emancipació en la nostra història recent.

• **Defensa dels llocs de treball.** La majoria de les dones catalanes treballen al sector serveis, on s'accentua la precarietat laboral i de la vida. Resulta més necessari que mai el suport mutu a les lluites de les dones en defensa dels llocs de treball. La lluita contra la precarietat laboral (baixades de sou, augment d'hores de treball, treballar en diumenges i festius sense cobrar, impossibilitat de conciliar la vida laboral i personal-familiar, feines a temps parcial, horaris irregulars, alta càrrega de treball, tensió laboral, assetjament laboral i sexual, foment de la cultura de la por) i contra l'economia submergida han de ser elements centrals de la lluita feminista. La lluita de les treballadores de la llar, de Panrico, FNAC, Caprabo, etc., son només alguns casos que mostren la necessitat de reforçar les lluites des del feminisme i la potencialitat que ambdues poden produir.

• **Defensa dels serveis públics.** La lluita contra les retallades i les privatitzacions dels serveis públics universals contenen una clara dimensió sexista al costat del component classista i racista. Per tant, la defensa d'uns serveis públics de qualitat i de gestió plenament pública ha de passar pel suport i l'activació de les lluites de les treballadores i usuàries de la sanitat, l'ensenyament, les escoles bressol i els serveis socials. Tots aquests sectors

tenen un altíssim nivell de feminització que converteix en una prioritat més que peremptòria la necessitat de portar a la pràctica la defensa dels serveis públics des de la lluita feminista. Igualment, en la lluita per unes pensions dignes i públiques, la lluita de les dones que no han cotitzat a la Seguretat Social però que han treballat de manera permanent pot ser un eix de lluita idoni per a conjuminar la defensa dels serveis públics i la lluita feminista.

• **Avortament i dret al propi cos.** La proposta de reforma de la Llei de l'avortament del 2010 era profundament classista i afectava, sobretot, les dones treballadores, pobres i empobrides. La contrareforma suposava una nova retallada al dret a l'atenció sanitària que impossibilita la interrupció de l'embaràs de forma segura per a les dones i les professionals que fins ara, amb limitacions importants de terminis i supòsits, a més de l'objecció de consciència, es podia realitzar. Si la reforma s'hagués aprovat al parlament espanyol, gran part de les dones que fins ara podien avortar haurien quedat expulsades del sistema sanitari públic, i s'haurien vist forçades a avortar clandestinament, o bé forçosament fora dels Països Catalans. De manera especial i intencionada, la retallada del dret a l'avortament afectaria novament les dones pobres, sobretot joves i migrades, sense recursos per pagar un avortament a les clíniques privades.

El dret al propi cos ha estat sempre una reivindicació de la lluita feminista i el control dels cossos de les dones és un dels pilars fonamentals del sistema

patriarcal-capitalista. Tot i que aquesta reforma de llei s'ha tirat endarrere, el moviment feminista s'ha de mantenir sempre en tensió per mantenir les quotes de drets arrabassades al poder i a les elits ultracatòliques, molt vinculades a lobbies econòmics influents.

El mateix sistema que ens precaritzava i fa impossible conciliar la vida laboral amb la maternitat, ens obliga a ser mares en defensa d'uns valors patriarcalistes de moral fonamentalista cristiana. Les dones feministes tenim entre els nostres eixos centrals de lluita el dret a l'avortament lliure i gratuït, sense supòsits ni terminis, sense objecció de consciència, a càrrec dels presupostos públics, gestionat per les professionals de la salut i el moviment feminista. Cal apostar per l'autogestió del dret a la salut i l'accés als serveis sanitaris, experiències històriques com la llei de la revolució catalana de 1936 i el dret a l'autodeterminació de les dones, o bé el decàleg del moviment feminista del 1984 per l'avortament lliure i gratuït. Cal obrir el debat sobre la necessitat de tenir una llei catalana de drets sexuals i

reproductius o si volem que el dret a l'avortament sigui una prestació més de la sanitat pública a partir dels 16 anys i sense tuteles de pares, mares, jutges ni psiquiatres. I cal declarar la insubmissió i la desobediència a qualsevol llei que no defensi el dret a decidir de les dones. El suport mutu i la creació de xarxes feministes són claus en la lluita per exigir el dret a una vida on la maternitat sigui lliure.

• **La lluita contra les violències patriarcalistes.** Els factors que perpetuen i mantenen la violència cap a les dones van més enllà de les situacions econòmiques concretes de cada moment. Però és clar que qui pateix les pitjors conseqüències de la crisi i la precarietat sempre són aquelles persones que parteixen d'una situació d'inferioritat, com és el cas de les dones i els infants, i s'incrementen els casos de violència masculista i la seva virulència en la mesura que les dones que la pateixen no tenen recursos propis i depenen de les seves parelles, de tal manera que és molt més complicat el trencament amb la relació abusiva.

La violència és estructural al sistema patriarcal-capitalista i les relacions de poder entre gèneres (patriarcat) i de classe (capitalisme) creen desigualtats per se. Les desigualtats comencen a la família patriarcal nuclear, que no és altra cosa que la unitat base del sistema dominant per crear persones submises i explotables. La denúncia permanent de la misogínia social, la creació de xarxes d'autodefensa feminista, la lluita contra el sistema patriarcal-capitalista i per una societat d'iguals són les claus per a construir una societat lliure que permeti eliminar la violència i els assassinats contra les dones que poden ser caracteritzats, per la seva magnitud, com a femicidi. Al mateix temps, sense la independència econòmica de les dones, el reconeixement de les tasques de la llar, els drets de les treballadores sexuals, el dret a les dissidències sexuals, la lluita activa contra tota mena de violències, des de les més subtils fins a les més evidents, no hi ha possibilitat d'avançar seriosament contra tots els tipus de violència patriarcal.

• **Per una Vaga General Feminista.** Cal organitzar l'articulació entre subjectes i les lluites en clau antipatriarcal, anticapitalista i contra totes les opressions i dominacions del sistema. Per decidir-ho tot ens cal una lluita constant, i en un sistema que ens individualitza, ens precaritzava i ens nega el dret a viure amb dignitat cal evitar la jerarquització de les lluites, ja que totes les opressions ens afecten, i crear interseccions entre les lluites. Construir el subjecte revolucionari que unifiqui la lluita contra totes les opressions i explotacions és un dels grans reptes i una

de les tasques necessàries per a canviar el sistema. La Vaga General és una de les eines de lluita sempre que prevegi el món productiu i el reproductiu. El món laboral però també el social, de cures, del territori, que aconsegueixi donar la volta a la situació de misèria en què vivim. Començar donant suport a les lluites concretes al món laboral, però també a les persones desnonades, excloses, aturades, pensionistes, en lluites en defensa dels serveis públics, etc.

És necessari ajuntar el món productiu i reproductiu, revaloritzar aquest segon i socialitzar-ne les tasques, aquest fet suposa fer un canvi de paradigma posant-nos unes ulleres feministes, integradores, empàtiques i creatives tot confluint amb diferents fronts i formes de lluita sempre des d'un punt de vista rupturista. Aquest fet ens ha de permetre aprendre d'un procés de confluència de lluites i de fer xarxa als barris i des dels barris, viles, pobles i ciutats, i donar valor no només al resultat sinó al procés en si mateix d'aglutinar forces i conscienciar diferents persones.

• **La lluita contra les microviolències, els micromasclismes i totes les violències contra les dones.** Si entenem el masclisme com la ideologia i les pràctiques de superioritat masculina en les seves formes de micropoders, ni els moviments socialistes, independentistes i feministes són immunes a reproduir les relacions de poder pròpies del sistema dominant patriarcal-capitalista. Aquestes

relacions de poder no són exclusives de les relacions heterosexuales sinó que es produeixen també entre homes i entre dones. Per tal de canviar els rols de dominació i poder cal treballar els rols de gènere als espais públics, implicar totes les persones en el qüestionament dels privilegis, trencar la divisió entre treball manual i intel·lectual, implicar els homes en la lluita feminista i contra la construcció dels gèneres, treballar les masculinitats, potenciar els col·lectius de dones feministes, potenciar els col·lectius LGTB, empoderar totes les persones i valorar les seves potencialitats, les relacions d'igualtat, potenciar la formació en gènere i donar a aquesta el mateix valor que la formació de classe i nacional. Però també defensar el dret a la privacitat personal i la no-dissolució en el grup, evitar les relacions endogàmiques i ex-

pandir les relacions fora del cercle d'amistats personals i polítiques, són altres maneres de tenir una vida militant saludable.

Com a conclusió

Els reptes del feminisme de classe per la construcció d'un nou model de societat lliure d'exploacions i opressions s'han d'acomplir necessàriament des del trencament de les resistències patriarcals i del capitalisme, cal superar la poca visibilitat del feminisme de classe i enfortir-lo davant del sistema dominant però també ha d'exercir de motor del feminisme en general. La recuperació de la memòria històrica de les treballadores i el suport mutu a les lluites concretes de les dones treballadores és una eina per tal que això sigui així.

Hem de saber vincular el sentiment d'injustícia material (no arribar a final de mes, que et facin fora de casa, que t'explotin a la feina...) amb el sentiment d'injustícia ètica (rebuig a les desigualtats socials, defensa del medi ambient i del territori...), i orientar-lo cap al rebuig al sistema que funciona buscant "l'interès empresarial privat"

La lluita sociolaboral

De la resistència al contrapoder, per la construcció del socialisme feminista als Països Catalans

En Jose ha treballat durant 30 anys en una fàbrica venuda a una multinacional. Han deslocalitzat la producció a un país amb la mà d'obra més barata. Fa més de dos anys que està a l'atur i està pendent d'un desnonament. La multinacional segueix acumulant beneficis.

La Fàtima va emigrar d'un país empobrit pels Plans d'Ajust Estructural del Fons Monetari Internacional i del Banc Mundial. Actualment treballa per sota del salari mínim en tasques de la llar. Viu en un barri degradat i sovint se sent rebutjada per mirades de racisme.

La Júlia ha canviat de feina més de deu vegades en els últims dos anys, treballa on pot per pagar-se els estudis universitaris cada cop més costosos. Després d'estudiar i treballar ha d'assumir les feines de la casa. Està pensant en emigrar, com ha fet la seva germana, ja que no preveu un futur clar i no vol dependre més dels també minvats recursos familiars.

El Vicent sembla que hagi de donar gràcies per tenir una feina. Cada any li prenen drets i li rebaixen el

salari. L'empresa li diu que si no li agrada hi ha molta gent disposada a treballar. Les companyes de feina no volen protestar perquè cadascuna mira pel seu cantó.

Aquests són quatre exemples que podrien il·lustrar el panorama laboral que s'ha anat consolidant als Països Catalans. Amb dades que ens parlen d'un 24% d'atur, un 21% de la població afectada per la pobresa, uns 40.000 desnonaments anuals, l'augment de les llars sostingudes per membres d'entre 50 i 64 anys i l'augment d'un 38% del consum d'antidepressius en l'última dècada. Tot això acompanyat de retallades socials que contribueixen al desmantellament i a la decadència de serveis públics tan importants com la sanitat, mentre es promouen mútues per fer negoci i acabar privatitzant els serveis que puguin ser solvents. També amb un aprofundiment de l'explotació patriarcal: la dona continua sent menys remunerada pel mateix treball que l'home, i recauen sobre ella els treballs de cures familiars, agreujats pel procés de desmantellament dels serveis públics.

A la vegada, veiem com la majoria de grans empreses que apliquen els ERO ho fan tot i tenir beneficis, com pugen els impostos que graven les rendes del treball i el consum i baixen els impostos que graven les rendes del capital, com el 2013 les empreses de l'IBEX-35 guanyen 19.000 milions d'euros, el 2010 les quaranta empreses amb més beneficis dels Països Catalans obtenen uns guanys de 10.969 milions d'euros, les 38 fortunes més grans dels Països Catalans acumulen 43.575 milions d'euros el 2014, el frau fiscal estimat de les grans corporacions amb matriu catalana se situa en uns 18.720 milions d'euros anuals (el 72% del total) i que en els últims 3 anys, amb els impostos de la població dels Països Catalans s'han pagat 14.798 milions d'euros anuals en interessos de deutes bancaris.

Però si hem de parlar de la classe treballadora dels Països Catalans, no hem d'oblidar-ne altres exemples. Com el d'en Xiang Li, que treballa en una fàbrica de components electrònics a la Xina, 12 hores

al dia per 120 euros al mes, o el de la Shapla, supervivent de l'esfondrament d'un taller tèxtil a Bangladesh, i que ara es pot quedar sense feina perquè la multinacional que els feia els encàrrecs s'està plantejant traslladar la producció a un altre país, després que el govern, condicionat per l'escàndol mundial dels esfondraments, es plantegi millorar les condicions laborals. Els productes que elles manipulen arriben a un preu econòmic arreu del món, i amb la marca de prestigioses multinacionals. Aquestes són dues de les milions de proletàries que avui ens fabriquen gran part dels nostres productes de consum.

És per això que ens hem de referir al capitalisme patriarcal com un sistema d'apartheid social globalitzat i hem d'analitzar-lo, perquè tot i mantenir diferències considerables entre els tradicionals "països enriquits" i els "països empobrits", tant l'explotació laboral com les desigualtats i les bosses d'exclusió social, s'estan estenent mundialment.

Estat del benestar i neoliberalisme: la història de la lluita de classes

Ens trobem davant una reconfiguració dels pactes socials assumits entre la classe treballadora europea i el seu empresariat des de finals de la Segona Guerra Mundial. Després d'aquest episodi bèl·lic, les burgesies estatunidenques i europees tenien un interès en la reconstrucció industrial dels països europeus de l'òrbita capitalista, i necessitaven una mà d'obra local massiva i estable.

La classe obrera, per la seva banda, era qui havia posat les morts a la guerra, i també qui havia liderat la resistència contra el nazisme i el feixisme. Es dotava de sindicats i partits polítics forts, i tenia com a miratge un seguit de països de l'Europa de l'Est que s'organitzaven a partir d'un model econòmic molt diferent, on pràcticament no existia l'atur, els serveis socials eren assumits per l'estat i encara hi predominava una retòrica de comunisme i poder obrer.

Davant d'aquest panorama, les burgesies europees, a imatge de les estatunidenques, van recórrer als coneguts "pactes socials", seguint un premissa ben clara: les grans organitzacions obreres renunciaven als seus ideals revolucionaris de control obrer de les terres i les fàbriques, i a canvi es reconeixien oficialment els sindicats en les negociacions col·lectives, es cedia un espai parlamentari als partits obrers, i s'acceptaven l'assumpció de certs serveis socials per part de

l'Estat i d'augments salarials condicionats a la productivitat.

Aquests pactes van provocar una millora de les condicions de vida material de gran part de la població de l'Europa occidental, mentre el gran empresariat i la banca continuaven acumulant beneficis en les noves indústries europees, i en gran part sufragaven les despeses socials del continent europeu amb la sobreexplotació de les velles colònies que políticament s'anaven independitzant i que al mateix temps s'anaven endeutant i continuaven venent els recursos a preu de saldo als conglomerats multinacionals.

Però aquest model ja fa anys que s'ha anat estancant i quedant caduc. Per una banda, per la reconfiguració del capitalisme mundial, on els grans centres productius s'han anat desplaçant a països amb la mà d'obra més barata, gràcies a la millora del sistema de transport comercial global i l'abaratiment de l'energia, a la vegada que uns segments importants de la població dels anomenats "països emergents" han anat reclamant i aconseguint més capacitat de consum, tot convertint-se en potencials mercats solvents. Per l'altra banda, per la debilitat dels grans sindicats i partits obrers europeus, que s'han anat convertint en simples gestories incapaces d'enfrontar-se al model econòmic liberal global, així com per la desaparició del bloc soviè-

tic, que ideològicament ha deixat el camí lliure al capitalisme patriarcal global.

L'esclat de la bombolla financera, que ha ensorrat de cop i volta el nivell de consum basat en l'endeutament continu d'una bona part de la classe treballadora, simplement ha significat una darrera empenta.

Tot aquest procés ha provocat un desequilibri en la lluita de classes que ha permès al gran empresariat anar desmantant a diferents ritmes l'Estat del benestar dels països europeus

per abaratir despeses destinades a salaris i serveis socials, i per obligar a la classe treballadora europea a adaptar-se al nou model de treballadora necessària pel capitalisme: la treballadora precària, disposada a adaptar-se a canvis de feina, de lloc de residència, pagant-se ella mateixa les necessitats socials. I evidentment, deixant tota aquella població que les empreses ja no necessiten ni per treballar ni per consumir engrossir les bosses d'exclusió social.

Qui s'ha enriquit amb tot aquest procés és una classe empresarial representada per tenir la propietat i la direcció de grans hòldings de bancs i empreses multinacionals, aprofitant globalment la mà d'obra més barata, apropiant-se de terres i de recursos naturals, controlant el transport mundial de mercaderies, oferint la major part de productes de consum i dominant els mercats i l'economia financera. Lògicament, els grans aparells polítics i militars de les grans potències mundials, com la Unió Europea i tractats com el TTIP, o l'OTAN, funcionen garantint els seus interessos regionals.

Les protestes socials i les sortides liberals i social-demòcrates de la crisi

Aquest cop a la classe treballadora no és que hagi quedat i que avanci sense cap tipus de

resposta. Als Països Catalans, petits sectors provinents de les organitzacions obreres anti-franquistes sotmeses als Pactes de la Moncloa, el renovat moviment de l'Esquerra Independentista, diferents sectors llibertaris i una amalgama de moviments socials centrats en reivindicacions sectorials, ja fa anys que s'oposen als efectes del capitalisme patriarcal: liderant l'oposició a la precarització laboral, amb les lluites contra les Empreses de Treball Temporal, i amb la denúncia de la precarització social, amb les lluites contra l'especulació immobiliària en els anys 90 i inicis dels 2000; defensant el territori contra la barbàrie ambiental de les centrals nuclears o de plans hidrològics i urbanístics; reclamant el dret d'autodeterminació i reivindicant la participació activa de la societat en la vida política i social; acusant les grans empreses i els organismes multinacionals

de beneficiar-se d'una globalització a costa de les misèries de gran part de la humanitat, tot dient "no" a les seves guerres imperials...

I a partir dels anys d'inici d'aquesta última crisi econòmica, nous sectors socials empobrits i precaritzats s'han unit a les diferents lluites, creant també nous moviments socials i de protesta que conviuen de diferent forma amb les organitzacions i moviments ja existents, com el fenomen del 15M, les Plataformes d'Affectedes per les Hipoteques, diverses xarxes de suport mutu, etc.

Laboralment també s'ha viscut un enfortiment del sindicalisme combatiu, des de l'expansió del sindicat de l'Esquerra Independentista COS, fins a l'augment de l'afiliació del sindicat CGT o l'increment de l'activitat de la CNT.

Tot i així, excepte casos exemplars com la lluita de les treballadores de Panrico i d'altres empreses de menor envergadura, la població ha anat acceptant i assumint submisament la precarització de les condicions laborals, i el protagonisme de les protestes socials s'ha centrat més fora dels llocs de treball, on el discurs ha basculat sobretot entorn a la problemàtica de l'habitatge, un dels àmbits més afectats per l'especulació financera, i entorn a les retallades socials, tot tenint una base important en el funcionariat, que a dia d'avui és el sector que queda més similar a la tradicional classe obrera industrial (feina fixa, identificada amb

moltes treballadores de la mateixa empresa, i amb un salari i una capacitat d'endeutament que li permet un nivell estable de consum).

En els darrers anys també hem viscut el fenomen de la institucionalització de part d'aquests sectors de protesta. Des de l'Esquerra Independentista, les Candidatures d'Unitat Popular, que a poc a poc ja s'havien anat consolidant municipalment com a eina del propi moviment de l'EI i d'altres moviments socials per incidir en aquestes institucions municipals, han crescut considerablement i han fet el salt al Parlament del Principat de Catalunya. En un àmbit més autonòmic i metropolità també han sorgit o s'han enfortit partits socialdemòcrates que plantegen ser una alternativa als desgastats partits tradicionals, esquitxats per múltiples casos de corrupció. En el mateix sentit, a l'Estat s'ha viscut la irrupció de Podemos, un gegant amb peus de fang que ha sabut captar un electorat afectat per la crisi, dominat per un òrgan directiu provinent de l'àmbit universitari i amb un programa econòmic que es va estovant a marxes forçades.

Aquesta institucionalització, amb les grans diferències respectives, enlloc de reforçar les protestes socials i les experiències de contrapoder popular, sembla que n'ha desviat els esforços i les esperances, i ha situat un altre cop les administracions burgeses de l'Estat com l'espai des d'on impulsar els canvis socials.

En l'àmbit ideològic, el bombardeig mediàtic per superar aquesta crisi s'ha seguit basant en les

premisses liberals, situant l'empresariat com a protagonista de la creació de riquesa i la classe treballadora com qui s'ha d'adaptar a les seves condicions, tant per mantenir les empreses locals com per seduir la inversió estrangera. Conceptes com competitivitat i empenedoria s'han convertit en dogmes de fe, i davant l'esclat de múltiples casos de corrupció política i mala gestió econòmica, s'està promovent la tecnocràcia, per despolititzar la política i fer-la més servil a les necessitats tècniques i administratives de les grans empreses. I aquestes premisses no només han penetrat dins els plantejaments i discursos de la dreta política, sinó que tant la vella pseudoesquerra com aquests nous partits socialdemòcrates i postmoderns han caigut en l'assumpció de part d'aquests plantejaments, assumint com a naturals elements com la propietat privada dels recursos i els mitjans de producció, el treball assalariat i el

no-reconeixement del treball de cures gratuït que recau sobre la dona.

A través del procés sobiranista del Principat de Catalunya, el xovinisme també hi ha jugat un paper important, tant per a la dreta i per a la pseudoesquerra espanyola, que s'han aferrat a un interès nacional desclassat espanyol mentre justifiquen tot un procés de recentralització, com per a la dreta i per a la pseudoesquerra catalanista, que s'han valgut del discurs de l'espoli fiscal i fins i tot de retòrica racista pròpia de grups feixistes com "els de casa", per justificar les retallades i el desmantellament dels serveis públics autonòmics.

La tasca d'Endavant: les tres línies de treball

Davant d'aquest panorama, la principal tasca d'Endavant respecte de la lluita sociola-

boral que ens proposem marcar en els propers anys és l'enfortiment i la radicalització discursiva i pràctica del moviment de resistència a les mesures socioeconòmiques que ens estan aplicant, i que permeti l'articulació i la construcció d'un contrapoder popular que faciliti tenir la societat al màxim d'organitzada possible per, en un estadi més avançat de la lluita, poder forçar una veritable transformació social al marge de les institucions.

En aquest sentit ens marquem tres línies de treball: introduir dins dels espais de lluita la crítica al capitalisme patriarcal com a sistema culpable de les explotacions i opressions, analitzant-hi el paper dels estats i de les empreses; apostar per la lluita organitzada i l'enfortiment de les estructures de contrapoder (Unitat Popular) introduint-hi la visió de globalitat i la necessitat de la desobediència; i plantejar un programa polític com a alternativa al sistema (socialisme feminista) que compregui tant elements econòmics, com

polítics i filosòfics.

1- El capitalisme patriarcal ens explota, genera desigualtats i és insostenible

El capitalisme i el patriarcat actualment no són sistemes paral·lels, sinó transversals, funcionals l'un per l'altre. Per això podem parlar d'un sol sistema de "capitalisme patriarcal" basat en l'explotació de les persones treballadores com a classe i de la dona com a gènere per maximitzar els beneficis empresarials privats.

Aquest model és el que genera les desigualtats, com a classe i com a gènere, tant internament com mundialment, i a la vegada és insostenible pel que fa a l'explotació dels recursos naturals i la preservació del medi ambient.

Hem de saber vincular el sentiment d'injustícia material (no arribar a final de mes, que et facin fora de casa, que t'explotin a la feina...) amb el sentiment d'injustícia ètica (rebuig a les desigualtats socials, de-

fensa del medi ambient i del territori...), i orientar-lo cap al rebuig al sistema que funciona buscant "l'interés empresarial privat".

2- La lluita desobedient i l'enfortiment dels espais de contrapoder són l'únic camí

Per trencar qualsevol de les seves explotacions i/o desigualtats, és indispensable la lluita política i social contra el sistema en si. Per això cal potenciar les diferents lluites contra aquestes explotacions i/o desigualtats, a la vegada que enfortim espais de contrapoder que ens poden servir d'experiències de gestió col·lectiva.

Donar suport a les vagues de treballadores i a la lluita dels sindicats combatius; enfortir les lluites socials entorn a l'habitatge, la sanitat, l'educació, la defensa del territori...; consolidar les xarxes de suport mutu.

El nostre paper dins d'aquests espais, a part de contribuir al

seu bon funcionament i assumir-ne les tasques diàries, ha de ser el d'introduir-hi la visió i el discurs que és necessari un canvi de sistema en el seu conjunt, més enllà de reivindicacions sectorials, i que aquest canvi no pot venir del model socialdemòcrata.

En aquest sentit, la necessitat d'apostar per la desobediència, amb tota la responsabilitat que comporta, serà imprescindible per aturar l'ofensiva liberal i anar guanyant espais de contrapoder.

Davant el qüestionament dels atacs del capitalisme patriarcal a la classe treballadora hem d'impedir que la socialdemocràcia torni a apoderar-se dels espais de protesta i a desinflar-los. Per això, intentant fer un discurs el més assumible possible per la població, hem de potenciar un discurs de classe, defugir aliances estratègiques amb la vella i la nova socialdemocràcia i incidir amb el nostre discurs tant dins de l'Esquerra Independentista com en els diferents moviments de protesta social. Evidentment, i seguint la nostra pràctica política, el

que farà que els plantejaments d'Endavant siguin acceptats dins dels espais unitaris, serà la participació activa i l'exemple amb que les nostres militants compleixen amb el compromís del treball pràctic assumit.

3- Per la construcció del socialisme feminista als Països Catalans

Només podrem trencar definitivament amb el capitalisme patriarcal mitjançant la construcció d'un sistema contrari als seus interessos i que englobi les diferents reivindicacions socials i nacionals en un model transversal. Plantejar la construcció del socialisme feminista als Països Catalans situa aquest sistema que trenqui amb les explotacions de classe i de gènere de forma conjunta, i que el situï en el marc nacional dels Països Catalans.

S'ha de deixar ben clar que per defensar un model que busqui el "benefici social col·lectiu", i que per tant sigui contrari al "benefici empresarial privat",

necessitem el poder polític i el poder econòmic, i que suposa un replantejament de l'organització i les relacions del treball productiu i reproductiu, un canvi en l'escala de valors i en la confiança de l'acció col·lectiva, i una responsabilitat i compromís conseqüent. La juxtaposició dels plantejaments socialistes i de la visió de l'economia feminista, en un marc d'alliberament nacional i de desenvolupament o decreixement sostenible, serà imprescindible per bastir uns fonaments sòlids per avançar cap a la nova societat.

Situar els Països Catalans dins "l'economia-món" (divisió internacional del treball, espoli de recursos, i especulació financera global) i des d'una perspectiva de sostenibilitat ecològica nacional i mundial, també ha de ser imprescindible per trencar amb la socialdemocràcia i omplir de contingut internacionalista i ecologista el projecte del socialisme feminista als Països Catalans.

La nostra estratègia ha de ser no només plantar cara a l'imperi, sinó assetjar-lo. Privar-lo d'oxigen. Avergonyir-lo. Burlar-nos-en. Amb el nostre art, la nostra música, la nostra literatura, la nostra tossuderia, la nostra alegria, la nostra brillantor, la nostra esmolada implacabilitat - i la nostra capacitat per explicar les nostres pròpies històries. Històries que són diferents de les que ens volen fer creure rentant-nos el cervell.

Arundathi Roy